

Kronika nr 18

Nauczając, uczyliśmy się sami.
Seneka Młodszy

W dniach 16–18 czerwca 2016 roku we Wrocławiu odbył się XLVII Zjazd Okulistów Polskich. Organizatorem był Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Okulistycznego. Przewodniczącą Komitetu Naukowego i Organizacyjnego była prof. Marta Misiuk-Hojto. Członkami Honorowymi PTO w 2015 roku zostali profesorowie: Maria Formińska-Kapuścik, Krystyna Raczyńska, Wanda Romaniuk, Janusz Czajkowski, Roman Goś i Jerzy Szafflik.

Obrady odbywały się w Hali Stulecia, która została zbudowana w latach 1911–1912. Ten modernistyczny obiekt został zaprojektowany przez słynnego architekta Maksa Berga. Można o nim przeczytać w najważniejszych encyklopediach i podręcznikach architektury na całym świecie. Jej nazwa „Stulecia” miała upamiętniać zwycięstwo nad Napoleonem w bitwie pod Lipskiem w 1813 roku.

Podczas uroczystego otwarcia Zjazdu uczestników powitały prof. Iwona Grabska-Liberek – nowo wybrana prezes Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, oraz gospodyni XLVII Zjazdu Okulistów Polskich prof. Marta Misiuk-Hojto.

W trakcie ceremonii otwarcia Zjazdu prof. dr Murat Irkec z Turcji został uhonorowany medalem *Optime de Glaumatologia Merenti 2016* przyznawanym przez Sekcję Jaskry PTO. Medal był wyrazem uznania dla osiągnięć Pana Profesora w dziedzinie badań nad jaskrą oraz propagowaniem tej wiedzy na licznych zjazdach oraz w czasopiśmie międzynarodowych. O wartości tych prac świadczy bardzo wysoki indeks cytowania – 1300 cytowań w SCI iScopus.

Prof. dr Murat Irkec urodził się w 1952 roku w Ankarze w Turcji. Jest kierownikiem Oddziału Jaskry oraz Instytutu Badawczego Okulistyki Wydziału Medycznego Uniwersytetu Hacettepe w Ankarze. Jest redaktorem czasopisma *Turkish Journal of Ophthalmology* i egzaminatorem Europejskiej Rady Okulistyki. Jego zainteresowania badawcze dotyczą jaskry, chorób powiek i rogówki oraz immunologii oka. Napisał ponad 150 artykułów i opublikował je w międzynarodowych czasopiśmie recenzowanych. Jest recenzentem w ponad 20 międzynarodowych czasopiśmie, m.in. *BJO*, *Cornea* oraz *Journal of Glaucoma*. Za działalność naukową otrzymał liczne nagrody krajowe i międzynarodowe. Podczas zjazdu Profesor wygłosił bardzo interesujący wykład *Możliwości leczenia jaskry, perspektywy*.

W ramach Zjazdu odbyło się sympozjum dwóch sekcji PTO: Sekcji Jaskry oraz Sekcji Urazów Narządu Wzroku i Ergoftalmologii.

W Zjeździe uczestniczyło 1400 osób, zaprezentowało się 46 firm.

Wygłoszone na Zjeździe referaty oraz zaprezentowane plakaty dotyczyły jaskry – nowego spojrzenia na jej etiopatogenezę,

diagnostykę i terapię oraz zabiegi chirurgiczne. Dwie sesje były poświęcone zaćmie. Tematami pozostałych sesji były: choroby rogówki, chirurgia refrakcyjna, diagnostyka siatkówki i naczyniówki, traumatologia narządu wzroku, ergofofologia, choroby oczodołu i nowotwory narządu wzroku.

Jedną sesję poświęcono okulistyce dziecięcej. Zorganizowano też sesję pielęgniarstwa, która w opinii uczestniczących w niej pielęgniarek była bardzo interesująca i przydatna w praktyce pielęgniarstwa.

Na 22 sesjach wygłoszono 157 bardzo dobrze przygotowanych referatów – zawarto w nich najnowsze dane dotyczące omawianych zagadnień. Szkoda, że nie można było wysłuchać wszystkich, ponieważ sesje odbywały się jednocześnie w różnych miejscach – w salach o nazwach *Berlin*, *Praga*, *Paryż*, *London* i *Rzym*. Podczas poszukiwania kolegów zabawne było usłyszeć odpowiedź: jestem w Rzymie albo w Paryżu. W formie plakatów zaprezentowano 81 prac. Dużym zainteresowaniem cieszyły się 22 kursy – wszystkie bardzo ciekawe i wartościowe.

Udany był też wieczór koleżeński. Podczas kolacji uczestnicy wysłuchali koncertu Rafała Brzozowskiego. Można też było podziwiać piękne fontanny, które są nie mniej efektowne niż te w Barcelonie.

Każdy uczestnik po spotkaniach naukowych starał się znaleźć parę wolnych chwil, aby zwiedzić najpiękniejsze zakątki Wrocławia – jednego z najstarszych i najpiękniejszych miast Polski, które obecnie jest Europejską Stolicą Kultury 2016.

Zjazd był wspianą okazją do przedstawienia wyników własnych badań naukowych i zapoznania się z nowymi tendencjami dotyczącymi leczenia omawianych schorzeń, a zdobyta tam wiedza będzie przydatna w codziennej praktyce. Był też miłym spotkaniem towarzyskim.

Pani Profesor Marcie Misiuk-Hojto i Kolegom z Kliniki Okulistycznej we Wrocławiu serdecznie dziękujemy za zorganizowanie Zjazdu tak udanego zarówno pod względem naukowym, jak i towarzyskim.

16.06.2016 roku we Wrocławiu odbyło się Walne Zgromadzenie Delegatów PTO, na którym wybrano prezesa elekta i członków Zarządu Głównego PTO. Prezesem elektem został prof. Jacek P. Szaflik, a na stanowisko wiceprezesa wybrano prof. Bożenę Romanowską-Dixon. Sekretarzem Zarządu Głównego PTO została dr Marta Pietruszyńska, a skarbnikiem – dr Urszula Stachowska. Członkami zarządu zostali profesorowie: Jacek P. Szaflik, Wojciech Lubiński, Ewa Mrukwa-Kominek, Edward Wylęgała, Alina Bakunowicz-Łazarczyk, Marcin Stopa, Wojciech Omulecki i Jerzy Mackiewicz.

Profesor Omulecki, dotychczasowy przewodniczący PTO, przekazał władzę nowo wybranej Pani prezes profesor Iwone Grabskiej-Liberek. Nowo wybranym władzom gratuluję i życzę owocnej pracy.

Podczas XLVII Zjazdu Okulistów Polskich we Wrocławiu odbyły się zebrania sprawozdawczo-wyborcze dwóch sekcji PTO, na których wybrano nowe władze: przewodniczącą Sekcji Jaskry została dr hab. n. med. Anna Kamińska, sekretarzem – lek. Monika Galecka, skarbnikiem – lek. Monika Udziela. Członkami zarządu zostali profesorowie: Marek Rękas, Tomasz Żarnowski i Joanna Wierzbowska oraz dr n. med. Ewa Langwińska-Wośko i dr n. med. Barbara Terelak-Borys. Na stanowisku przewodni-

czącego Sekcji Urazów Narządu Wzroku i Ergofofologii pozostał profesor Dariusz Kęćik, sekretarzem został dr n. med. Piotr Maciejewicz, a członkami zarządu: dr n. med. Dorota Kopacz, dr n. med. Joanna Brydak-Godowska i lek. Tomasz Galecki.

Moje gratulacje, życzę owocnej pracy.

Aktualne podejście do miejscowego stosowania antybiotyków w okulistyce – raport ekspertów

W dniu 18 listopada 2015 roku, w Beckman Vision Center na University of California w San Francisco, odbyła się konferencja naukowa polskich profesorów okulistyki z udziałem prof. Richarda L. Abbotta. W spotkaniu uczestniczyli: Bożena Romanowska-Dixon, Marta Misiuk-Hojto, Iwona Grabska-Liberek, Jerzy Mackiewicz, Grażyna Malukiewicz, Alina Bakunowicz-Łazarczyk, Jacek P. Szaflik, Joanna Wierzbowska, Ewa Mrukwa-Kominek i Jerzy Szaflik.

W pierwszej części konferencji odbyła się naukowa prezentacja osiągnięć wydziału, podczas której swoje wykłady wygłosili prof. Bertil Damato, prof. Shan Lin, prof. Jacek P. Szaflik oraz prof. Richard Abbott.

Prof. Bertil Damato jest światowej sławy onkologiem okulicznym. Opowiedział o własnych badaniach nad nowotworami oka, współczesnych możliwościach terapeutycznych i prowadzeniu pacjentów onkologicznych, a także o współpracy amerykańskich ośrodków onkologicznych.

Prof. Shan Lin, który jest znanym specjalistą leczenia jaskry, przedstawił wyniki swoich ostatnich badań dotyczących wpływu operacji zaćmy na obniżenie ciśnienia wewnątrzgałkowego oraz porównał je do danych z literatury medycznej. Obserwacje wskazują, że po usunięciu zaćmy metodą fakoemulsyfikacji ciśnienie wewnątrzgałkowe obniża się o 7% po roku i o 8% po dwóch latach od zabiegu. Samo usunięcie zaćmy powoduje zmniejszenie liczby stosowanych miejscowo leków o 1–1,5. Prof. Lin zasugerował, że u pacjentów jaskrowych najpierw powinno się przeprowadzać operację fakoemulsyfikacji, a ewentualne zabiegi przeciwjaskrowe w drugiej kolejności. Przedstawił możliwe przyczyny hypotensyjnego działania operacji fakoemulsyfikacji oraz zapowiedział, że trwają obecnie badania nad zasadnością usuwania przezroczystej soczewki ze wskazań jaskrowych.

Druga część konferencji była poświęcona naukowej debacie nt. roli antybiotyków stosowanych miejscowo w okulistyce, ocenie korzyści oraz ryzyka wynikających z szerokiego ich stosowania.

Prof. Jacek P. Szaflik w swoim wystąpieniu omówił temat profilaktyki zakażeń okulistycznych i ich leczenia, w tym szczególnie istotnej profilaktyki antybiotykowej pooperacyjnego zapalenia wnętrza gałki ocznej. Profesor omówił zasady zapobiegania temu powikłaniu stosowane w różnych krajach europejskich i Stanach Zjednoczonych. Zwrócił uwagę, że pomimo pewnych kontrowersji, które pojawiły się w ostatnim czasie, większość okulistów na całym świecie stosuje w swoim schemacie postępowania powidon lub betadynę, a także antybiotyki dokomorowo na zakończenie zabiegu i w postaci kropli w okresie pooperacyjnym. Wśród tych ostatnich zawsze wymienia się fluorochinolony nowej generacji. Podkreślił, jak ważne jest właściwe stosowanie antybiotyków, tak aby nie doprowadzić do rozwoju bakteriooporności. Przedstawił termin MPC (Mini-

mal Prevention Concentration), który zazwyczaj wynosi 10-krotność MIC (Minimal Inhibition Concentration). Profesor podkreślił, że dotychczasowy schemat profilaktyki okołoperacyjnej zaproponowany w badaniach ESCRS z zastosowaniem jodopovidonu, iniekcji dokomorowych cefuroksymu i kropli lewofloksacyliny pozostaje skuteczny w wieloletniej praktyce klinicznej. Jednocześnie zwrócił uwagę na znaczenie odpowiedniej przedoperacyjnej higieny powiek.

Prof. Richard Abbott omówił zasady profilaktyki antybiotykowej w Stanach Zjednoczonych. Stwierdził, że najlepiej wykonać w tym celu fluorochinolony nowej generacji. Profesor Abbott podkreślił, że fluorochinolony ze względu na mechanizm i spektrum działania dzielimy na te starej i nowej generacji. Podział na 4 generacje nie odzwierciedla różnic istotnych dla ich skuteczności i bezpieczeństwa stosowania. **Profesor sam stosuje fluorochinolony nowej generacji, do której zaliczają się lewofloksacyna, moksifloksacyna, gatifloksacyna i besifloksacyna.** Te antybiotyki cechuje podwójny mechanizm działania. Wpływając na gyrazę i topoizomerazę IV, utrudniają wytworzenie się bakteriooporności. Ponadto, aby ryzyko wytworzenia się oporności na stosowany antybiotyk uległo zmniejszeniu, musi być on dobrze rozpuszczalny w wodzie i tłuszczach oraz stosowany 4 razy dziennie i nie dłużej niż przez dwa tygodnie. Właściwe stosowanie antybiotyków nie prowadzi do rozwoju oporności bakterii – to potwierdzają zaprezentowane wyniki badań monitorowania bakteriooporności ARMOR. Profesor Abbott przedstawił rezultaty swoich rozmów z najwybitniejszymi chirurgami zaćmy, których miał okazję spotkać na kongresie American Academy of Ophthalmology. Na pytanie, którą metodę profilaktyki antybiotykowej wybrałbyś dla siebie w przypadku operacji zaćmy: krople przed zabiegiem, iniekcję dokomorową na zakończenie zabiegu, krople po upływie 1 tygodnia od operacji, chirurdzy odpowiadali, że chcieliby, aby zastosowano u nich wszystkie 3 metody.

Podczas spotkania ekspertów omówiono także, czy potrzebne jest stosowanie profilaktyki antybiotykowej u chorych na wysiękową postać AMD leczonych iniekcjami doszkliskowymi preparatów anti-VEGF. Uznano zgodnie, że według najnowszych doniesień nie jest ona konieczna, ponieważ często powtarzane iniekcje doszkliskowe anti-VEGF (co kilka tygodni) mogą prowadzić do rozwoju bakteriooporności na stosowane w nich preparaty. Zwrócono jednak uwagę, że inaczej jest w przypadku iniekcji doszkliskowych stosowanych według innych wskazań, takich jak np. w neowaskularyzacji podsiatkówkowa w przebiegu wysokiej krótkowzroczności.

W dalszej części dyskusji eksperci wypowiadali się na temat wyboru antybiotyku stosowanego w profilaktyce. Wszyscy obecni uznali, że w danym ośrodku w celu profilaktyki okołoperacyjnej należy stosować tylko jeden antybiotyk. Zwrócono uwagę, że wybór jednego antybiotyku jest także ważny ze względów praktycznych. Raz w roku można by było sprawdzić wrażliwość na niego bakterii, które najczęściej wywołują pooperacyjne zapalenie wnętrza gałki ocznej, i jeśli wyniki badań wykazałyby jego niezmienną skuteczność, nadal go stosować. Prof. Richard Abbott potwierdził, że w profilaktyce należy zdecydować się na jeden antybiotyk, a o jego wyborze powinny decydować chirurdzy okuliści we współpracy z mikrobiologiem szpitalnym.

We wnioskach ze spotkania podkreślono istotną rolę miejscowej antybiotykoterapii w okulistyce.

Eksperci zwrócili uwagę na właściwe zastosowanie antybiotyków miejscowych:

- stosowanie fluorochinolonów nowej generacji,
- stosowanie pełnych dawek terapeutycznych w odpowiednio krótkim czasie,
- wybór jednego antybiotyku przeznaczonego do zastosowania w profilaktyce w danym ośrodku, jako warunek skutecznej profilaktyki okołoperacyjnej nieobciążonej ryzykiem powstania oporności.

W dniu 21 listopada 2015 roku w Hotelu InterContinental w Warszawie odbyło się *XI Sympozjum Stowarzyszenia Zwyczajników Plamki Związane z Wiekiem AMD*. W spotkaniu wzięło udział ponad 220 gości.

Założeniem organizatorów XI Sympozjum Stowarzyszenia AMD było przedstawienie aktualności na temat programu leczenia wysiękowej postaci AMD, możliwości leczenia chorób plamki, w tym cukrzycowego obrzęku plamki. Zaproszeni eksperci w pełni, w sposób nowoczesny i przystępny, omówili ww. zagadnienia.

O tym, że najciekawsza była pierwsza sesja poświęcona programowi leczenia wysiękowej postaci AMD, świadczy gorąca dyskusja. Prof. dr hab. n. med. Andrzej Stankiewicz w referacie *Medyczne aspekty programu lekowego – nowa rola lekarza poradni okulistyki w realizacji programu* omówił, jak ważne jest wczesne i profesjonalne rozpoznanie wAMD, aby można było uzyskać dobry wynik leczenia, profesor szczególnie podkreślił rangę roli lekarza z poradni. Kolejne wystąpienia: dr hab. n. med. Małgorzaty Figurskiej – *Praktyczne aspekty programu lekowego*, dr. n. med. Jana Kucharczuka – *Podejście terapeutyczne do programu w aspekcie 2 leków (ranibizumab i aflibercept) zakwalifikowanych do programu*, i prof. dr hab. n. med. Marty Misiuk-Hojło – *Ogólnoustrojowa farmakokinetyka leków anti-VEGF szczególnie w aspekcie ich działań ogólnoustrojowych po podaniu doszkliskowym* zamknęły tę niezwykle interesującą sesję.

Kolejna sesja była poświęcona różnym podejściom do leczenia chorób plamki. Dr n. med. Magdalena Ulińska przedstawiła w niej bardzo cie-

kawe wyniki ogólnopolskiego badania obserwacyjnego PRIME dotyczącego leczenia chorób plamki w codziennej praktyce lekarskiej. W kolejnych wystąpieniach – dr n. med. Katarzyny Chmielewskiej, dr. hab. n. med. Jacka Robaszkiewicza i dr hab. n. med. Katarzyny Michalskiej-Małeckiej – przedstawiono aktualny stan wiedzy na temat retinopatii cukrzycowej i cukrzycowego obrzęku plamki oraz możliwości ich leczenia.

Dyskusja, która podsumowywała 2 pierwsze sesje, była burzliwa i interesująca. Najwięcej pytań (słuchacze składali je na specjalnie przygotowywanych kartkach) otrzymała dr hab. n. med. Małgorzata Figurska – nie ma w tym nic dziwnego, albowiem pani doktor jest sekretarzem zespołu koordynacyjnego, który kwalifikuje chorych do programu lekowego. Na pytania dr Figurska odpowiadała sprawnie i logicznie, pytający byli usatysfakcjonowani. Oczywiście na wiele pytań można będzie odpowiedzieć dopiero w trakcie trwania programu lub po jego ukończeniu, dlatego doktor prosiła o ich złożenie nieco później.

O tym, jak nowoczesnie leczyć cukrzycowy obrzęk plamki, prelegenci mówili podczas III sesji; zostały przedstawione wieloletnie doświadczenia stosowania ranibizumabu – dr n. med. Andrzej Gębka, strategie terapeutyczne – lek. Mirosław Pastuszka, postępowanie z chorym na cukrzycę – dr n. med. Aleksandra Szymborska-Kajane (diabetolog). Tę sesję zamykał quiz – od wielu lat prowadzony przez dr hab. n. med. Agnieszkę Kubicką-Trzaskę, a w tym roku wspólnie z dr n. med. Izabellą Karską-Bastą – nt. problemów diagnostyczno-terapeutycznych związanych z chorobami tylnego bieguna, który jak zwykle w ankiecie słuchacze ocenili bardzo dobrze.

Co nowego w suchym AMD? – to ostatnia sesja XI Sympozjum. Doktor Małgorzata Figurska ciekawie omówiła nowe terapie, które pozostają jeszcze w trakcie badań klinicznych. Możliwości zastosowania mikropulsów laserowych i innych form terapii w leczeniu obrzęku plamki i retinopatii cukrzycowej natomiast przedstawili dr n. med. Zofia Sikorska i dr n. med. Maciej Gawęcki.

Podsumowując XI Sympozjum, prof. dr hab. n. med. Andrzej Stankiewicz stwierdził, że nadal oczekujemy przełomu w le-

czeniu suchej postaci AMD. Dla wielu chorych na wysiękową postać AMD program lekowy stwarza szansę gwarantowanego systematycznego dostępu do leczenia. Jeśli znajdą się środki, programem można będzie objąć coraz więcej chorych. Profesor Stankiewicz zaprosił uczestników na następne Sympozjum – już XII – i zaakcentował, że lekarze okuliści podjęli kolejne wyzwania, którym jest wprowadzenie programu lekowego do terapii cukrzycowego obrzęku plamki.

Uczestnicy XI Sympozjum Stowarzyszenia Zwyrrodnienia Plamki Związanego z Wiekiem AMD w wypełnionych anonimowo ankietach podkreślali, że tematyka na nim poruszana była niezwykle ciekawa, a poziom merytoryczny wysoki. Uznali także, że miejsce spotkania zostało wyjątkowo dobrze dobrane, a organizacja konferencji była bez zarzutu.

Sympozjum stworzyło okazję do wymiany doświadczeń i spotkań towarzyskich.

Organizatorzy serdecznie zapraszają na XII Sympozjum Stowarzyszenia Zwyrrodnienia Plamki AMD – jest ono zaplanowane na 22 października 2016 roku w Warszawie.

W dniach 6–7 maja 2016 roku w Poznaniu odbyła się Konferencja *Przypadki Kliniczne w Okulistyce, Poznań 2016*. Przewodniczącym Komitetu Naukowego i Organizacyjnego był profesor Andrzej Grzybowski. W trakcie 7 sesji wygłoszono 15 referatów oraz przedstawiono 34 opisy ciekawych i rzadko spotykanych przypadków, które dotyczyły neurookulistyki, chirurgii zaćmy, chirurgii refrakcyjnej, chorób siatkówki i powierzchni oka oraz jaskry. Miały one dużą wartość poznawczą i szkoleniową. Były też wykłady bardzo przydatne w praktyce lekarskiej dotyczące prawa, zarządzania jakością medyczną w prywatnych szpitalach oraz komunikacji z pacjentem i jego bezpieczeństwa. Odbyły się też dwa kursy dotyczące biometrii optycznej oraz OCT. W kon-

ferencji wzięło udział 300 osób, w tym 30 zaproszonych gości.

Dziękujemy panu Profesorowi za zorganizowanie interesującej konferencji. Myślę, że będą następne.

W stolicy polskiego żeglarstwa, w Mikołajkach, w dniach 3–4 czerwca odbyła się I Międzynarodowa Konferencja *Od Nauki do Praktyki – Okulistyka Katamarany 2016*. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był prof. Jerzy Szaflik, a Komitetu Naukowego prof. Jacek P. Szaflik. Podczas konferencji w tematycznych sesjach zostały przedstawione przypadki kliniczne. Niezwykle ciekawym punktem programu była interdyscyplinarna sesja, podczas której zaproszeni goście, autorytety z różnych dziedzin medycyny, przedstawili aktualną wiedzę dotyczącą wybranych tematów z laryngologii, neurologii, chirurgii plastycznej i medycyny estetycznej. Drugi dzień konferencji był poświęcony przypadkom chirurgicznym, a część merytoryczną zakończył wykład dotyczący optycznej koherentnej tomografii. Nie tylko program naukowy był urozmaicony i ciekawy. Wieczór towarzyski w mazurskim klimacie, z rejsem statkiem po okolicznych jeziorach oraz szantami, był atrakcją pomiędzy dwoma, wypełnionymi programem naukowym, dniami konferencji. Kolejna konferencja w Mikołajkach – Katamarany, już w 2018 roku.

Miło mi powiadomić Państwa, że dnia 31 lipca 2015 roku dr hab. n. med. Małgorzata Mrugacz otrzymała z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego tytuł naukowy profesora nauk medycznych.

Prof. dr hab. n. med. Małgorzata Mrugacz jest absolwentką Akademii Medycznej w Białymstoku. Jest pracownikiem Kliniki Okulistyki Dziecięcej UDSK oraz Samodzielnej Pracowni Rehabilitacji Narządu Wzroku Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. W 1999 roku uzyskała stopień doktora nauk medycznych w zakresie medycyny na podstawie rozprawy *Cytokiny w płynie podsiatkówkowym chorych z przedarciowym odwarstwieniem siatkówki*. W 2008 roku uzyskała stopień doktora habilitowanego nauk medycznych na podstawie oceny dorobku naukowego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej *Wybrane parametry immunologiczne a zmiany w narządzie wzroku w przebiegu mukowiscydozy u dzieci i młodzieży*.

try immunologiczne a zmiany w narządzie wzroku w przebiegu mukowiscydozy u dzieci i młodzieży.

Jest autorką lub współautorką ponad 180 publikacji, a także 4 rozdziałów w podręcznikach. Została 13-krotnie wyróżniona za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne nagrodami indywidualnymi i zespołowymi JM Rektora UMB oraz otrzymała Nagrodę Ministra Zdrowia.

Głównym kierunkiem badań Pani Profesor są procesy immunologiczne zachodzące w przebiegu schorzeń narządu wzroku, a przede wszystkim wyjaśnienie roli mechanizmów patogenetycznych w zespole suchego oka. Przedmiotem zainteresowań naukowych są również analiza genetyczna pacjentów z krótkowzrocznością, diagnostyka i terapia jaskry u dzieci i młodzieży oraz zastosowanie toksyny botulinowej w leczeniu choroby zezowej.

W latach 2007–2009 Pani Profesor uczestniczyła w projekcie National Institute of Health realizowanym wspólnie z Instytutem Genetyki Człowieka PAN w Poznaniu i Washington State University, którego celem była ocena wpływu czynników genetycznych na występowanie wysokiej rodzinnej krótkowzroczności. W 2010 roku była profesorem wizytującym w Department of Surgery, Section of Ophthalmology and Visual Science, University of Chicago, a w 2012 roku przebywała na stypendium naukowym w Department of Ophthalmology, Harvard Medical School.

Od 2004 roku jest członkiem Zarządu Oddziału Podlaskiego Polskiego Towarzystwa Okulistycznego i pełni w nim funkcję skarbnika. Jest recenzentem prac publikowanych w renomowanych czasopismach okulistycznych i medycznych, m.in. w *Clinical & Experimental Immunology*, *JAAPOS*, *European Journal of Molecular Biology*, *PLoS ONE*, *Molecular Vision* i *European Ophthalmic Review*. Należy do zespołów redakcyjnych m.in. *Journal of Ophthalmology and Clinical Research* i *Universal Journal of Medical Science*. Jest członkiem polskich i zagranicznych towarzystw naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Okulistycznego, Sekcji Okulistyki Dziecięcej PTO, European Pediatric Ophthalmology Society, European Vision and Eye Research Association, American Academy of Ophthalmology oraz Scientists Without Borders i New York Academy of Sciences.

Gratuluje i życzę dalszych sukcesów naukowych oraz szczęścia w życiu osobistym.

Z przyjemnością zawiadamiam Państwa, że dnia 21 czerwca 2016 roku dr hab. n. med. Anna Machalińska otrzymała z rąk Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy tytuł naukowy profesora nauk medycznych.

Profesor Anna Machalińska jest absolwentką Pomorskiej Akademii Medycznej w Szczecinie z roku 1998. W 2002 roku uzyskała stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny, a w 2011 roku stopień naukowy doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie okulistyki na podstawie

oceny ogólnego dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej *Rola wybranych czynników wewnątrzczyniowych w rozwoju zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem – nowe spojrzenie na patogenezę.*

Jej dorobek naukowy obejmuje ponad 50 pełnotekstowych prac naukowych, o łącznym sumarycznym impact factor (IF) > 55, natomiast index Hirscha (H-index) wynosi 9. Istotnym wyznacznikiem jej działalności naukowo-badawczej jest udział w projektach strategicznych finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. W latach 2009–2015 brała udział w realizacji projektu badawczego w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka pn. *Innowacyjne metody wykorzystania komórek macierzystych w medycynie* (POIG.01.01.02-00-109/09). W ramach projektu prowadziła badania, których celem była optymalizacja nowych strategii terapii komórkowej w leczeniu chorób degeneracyjnych siatkówki oka.

Od 2014 roku kieruje częścią okulistyczną w projekcie STRATEGMED: *Innowacyjna strategia diagnostyki, profilaktyki i adiuwantowej terapii wybranych schorzeń neurodegeneracyjnych w populacji polskiej* (STRATEGMED1/234261/2NCBR/2014). Celem realizowanych przez nią zadań jest opracowanie nowych testów genetycznych i biomarkerów określających predyspozycję do rozwoju m.in. zwyrodnienia plamki związanego z wiekiem w populacji polskiej, to stworzy podstawy do utworzenia centrum bioinformatycznego z bazą danych analitycznych i obrazowych wykorzystywanych do wczesnej diagnostyki oraz prewencji schorzeń siatkówki.

Poza wymienionymi programami strategicznymi realizowała, jako kierownik projektów, trzy granty naukowo-badawcze finansowane ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Narodowego Centrum Nauki, a jako główny wykonawca trzy kolejne projekty Narodowego Centrum Nauki z zakresu okulistyki klinicznej i eksperymentalnej na łączną kwotę ponad 4 mln PLN.

Dzięki pozyskanym środkom finansowym utworzyła Pracownię Diagnostyki Chorób Siatkówki, którą wyposażała w aparaturę diagnostyczno-badawczą umożliwiającą wysoce specjalistyczną i nowoczesną diagnostykę schorzeń siatkówki oka. Jest także pomysłodawczynią i organizatorką Pracowni Okulistyki Doświadczalnej, którą wyposażała w innowacyjne narzędzia diagnostyczne, m.in.: aparat SD-OCT o ultrawysokiej rozdzielczości umożliwiający wizualizację siatkówki małych zwierząt laboratoryjnych, aparat do elektroretinografii oraz mikroskopy konfokalne. W efekcie jej działań powstała także Pracownia Patofizjologii Mikrokrążenia Siatkówki, którą wyposażała w nowoczesny analizator naczyń siatkówki. Celem tej inicjatywy było stworzenie platformy współpracy między okulistami a kardiologami, diabetologami i lekarzami rodzinnymi.

W 2008 roku zdała egzamin specjalizacyjny z okulistyki, uzyskując najwyższą liczbę punktów w skali kraju. Od 2009 roku jest zatrudniona w Klinice Okulistyki Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego PUM Nr 2 w Szczecinie, tu zajmuje się chirurgią zaćmy i chirurgią rogówki oraz diagnostyką i leczeniem laserowym chorób siatkówki. W celu podniesienia kwalifikacji zawodowych odbyła wiele szkoleń i kursów, dzięki którym nabyła dodatkowe doświadczenia, m.in. w Szwajcarii, Hiszpanii, Belgii i Włoszech, a także staż kliniczny w Moorfields Eye Hospital NHS Foundation Trust w Londynie, w ramach stypendium Europejskiego Towarzystwa Okulistycznego, tu zdobyła doświadczenie w zakresie nowoczesnych technik chirurgii transplantacyjnej rogówki. Z jej inicjatywy i dzięki jej zaangażowaniu powstał Zachodniopomorski Bank Tkanek Oka w Szczecinie, to stworzyło podstawy lepszego rozwoju chirurgii transplantacyjnej rogówki w naszym ośrodku.

Wielokrotnie była zapraszana do prowadzenia i współprowadzenia sesji na kongresach naukowych i konferencjach okulistycznych krajowych i zagranicznych. Brała udział w pracach komitetów naukowych wielu zjazdów międzynarodowych i krajowych. Od 2012 roku jest członkiem Państwowej Komisji Egzaminacyjnej w dziedzinie okulistyki. Od 2014 roku pełni funkcję egzaminatora z ramienia European Board of Ophthalmology, w ramach europejskiego egzaminu w dziedzinie okulistyki przeprowadzanego w Paryżu. Jest także recenzentką projektów NCN z zakresu okulistyki.

Jest mężatką, ma trzech synów: Jana (15 lat), Mateusza (12 lat) i Łukasza (10 lat). W wolnych chwilach uprawia sport (pływanie i jazda na rowerze) i aktywnie wypoczywa.

Gratuluje i życzy dalszych sukcesów naukowych oraz szczęścia w życiu osobistym.

Zwiększyło się grono doktorów habilitowanych.

W dniu 29.04.2015 roku doktor Dominik Odrobina ze Szpitala Zakonu Bonifratów św. Jana Bożego w Łodzi uzyskał tytuł doktora habilitowanego na podstawie rozprawy habilitacyjnej *Nowe aspekty zmian zachodzących w mikrostrukturze siatkówki i naczyńówki po zabiegach okulistycznych w obrazie spektralnej optycznej koherentnej tomografii.*

Dnia 23 czerwca 2016 roku na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Lekarsko-Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach dr n. med. Wojciech Rokicki otrzymał tytuł doktora habilitowanego na podstawie rozprawy habilitacyjnej, zwanej obecnie osiągnięciem naukowym, *Stres oksydacyjny a rozwój jaskry, ocena powiązanych z nim czynników i możliwości jego zmniejszenia w narzędzie wzroku.*

Recenzentami byli profesorowie Danuta Karczewicz, Marta Misiuk-Hojło i Edward Wylęgała. Przewodniczącym Komisji Habilitacyjnej był prof. Jerzy Szaflik, sekretarzem Komisji – dr hab. n. med. Mariusz Nowak, a członkami Komisji prof. Iwona Grabaska-Liberek i dr hab. n. med. Zenon Czuba.

Składam gratulacje i życzę dalszej owocnej pracy naukowej.

W Katedrze i Klinice Okulistyki PUM w Szczecinie w roku akademickim 2013/14 stopień doktora nauk medycznych uzyskały dwie lekarki: Barbara Nowacka, na podstawie rozprawy

doktorskiej *Ocena narządu wzroku u pacjentów z chorobą Parkinsona*, oraz Marta Kirkiewicz na podstawie rozprawy doktorskiej *Fotopowa negatywna odpowiedź elektretinogramu błyskowego w diagnostyce jaskry*. Obie prace zostały wyróżnione. Promotorem obu prac był prof. Wojciech Lubiński.

W Katedrze i Klinice Okulistyki GUM w Gdańsku stopień doktora nauk medycznych uzyskało czworo lekarzy: lek. Kamila Mitrosz na podstawie rozprawy doktorskiej *Zastosowanie Spektralnej Optycznej Koherentnej Tomografii (SOCT) do oceny siatkówki u pacjentów przed i po operacji witrektomii tylnej wykonywanej z powodu odwarstwienia siatkówki*, lek. Julia Chorażewicz na podstawie rozprawy doktorskiej *Ocena powierzchni oka u pacjentów po operacji fakoemulsyfikacji zaćmy stosujących w okresie pooperacyjnym 3% roztwór trechalozy*, lek. Piotr Kanclerz na podstawie rozprawy doktorskiej *Podawanie Bewacizumabu pacjentom z retinopatią cukrzycową proliferacyjną przed planowanym zabiegiem witrektomii*, oraz lek. Dominik Zalewski na podstawie rozprawy doktorskiej *Ocena ryzyka operacyjnego leczenia zaćmy metodą fakoemulsyfikacji u pacjentów z zespołem rzekomego złuszczenia*. Promotorem wszystkich czterech prac była profesor Krystyna Raczyńska.

Moje gratulacje dla Pani Profesor. Nowym doktorantom serdecznie gratuluję i życzę dalszego rozwoju naukowego.

Dnia 01.01.2015 roku Kierownikiem Oddziału Okulistycznego Centrum Medycznego im. K. Jonschera w Łodzi została dr hab. n. med. Zofia Michalewska.

Moje gratulacje, życzę owocnej pracy.

Oto wynik wiosennej sesji egzaminów z okulistyki: do egzaminu testowego przystąpiło 57 osób. Egzaminu nie zdało 12 osób. Egzamin ustny zdali wszyscy, czyli 45 osób.

W dniu 06.05.2016 roku w Paryżu odbył się kolejny egzamin europejski z okulistyki. Przystąpiło do niego dziewięć kandydatów, zdało ośmioro. Tytuł FEBO uzyskali: Karolina Bonińska, Anna Jabłońska, Eunika Krzywy-Daroszewska, Izabela Nowak-Gospodarowicz, Michał Orski, Rafał Pawlikowski, Grzegorz Pfeiffer i Agnieszka Romaniak. Egzaminatorami z Polski byli: prof. Jerzy Mackiewicz, prof. Anna Machalińska i dr hab. n. med. Marcin Stopa.

Moje gratulacje.

Nasi okuliści prowadzą wykłady na licznych międzynarodowych kursach. Profesor Wojciech Lubiński i dr Wojciech Gosławski od 4 lat są wykładowcami na Kursie Elektrofizjologicznym *Elektrofizjologia Kliniczna* organizowanym w Berlinie przez największego producenta aparatury do diagnostyki elektrofizjologicznej narządu wzroku – Roland Consult. Tematem wykładów jest zastosowanie elektretinogramu błyskowego i wieloogniskowego w diagnostyce klinicznej chorób siatkówki.

Zachęcam Państwa do przeczytania książki *Ostry punkt widzenia*. Jest ona utrzymana w konwencji dialogu między profesorem Jerzym Szaflikiem a Arturem Howzanem znanym dziennikarzem i wydawcą prasowym.

Danuta Karczewicz
adkarczewicz@gmail.com
tel. 605 414 323